

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Економічний факультет
Кафедра міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради економічного
факультету
протокол № ___ від _____ 2021 р.

Голова ради _____ Т. В. Орехова

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СВІТОВА ТОРГІВЛЯ»

ступінь освіти	бакалавр
галузь знань	29 Міжнародні відносини
спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
освітні програми	Міжнародний бізнес. Бізнес-переклад. Міжнародна економіка

Савченко М. В., Атаманчук З. А., Кукель Г. С., Кулявець В. Г. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Світова торгівля» для студентів СО «Бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес. Бізнес-переклад». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 42 с.

Розробники:

Савченко М. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

Атаманчук З. А., к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Кукель Г. С., к.е.н., ст. лаборант кафедри міжнародних економічних відносин

Кулявець В.Г., к.е.н., ст. викладач кафедри міжнародних економічних відносин

Рецензенти:

Боєнко О. Ю., к.е.н., доцент, завідувач кафедри маркетингу

Клочковський О. В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та поведінкової економіки, доцент

Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Світова торгівля» затверджені на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від «___» _____ 2021 року №___

Завідувач кафедри _____ М. В. Савченко

(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією економічного факультету ДонНУ імені Василя Стуса

Протокол від «___» _____ 2021 року №___

Голова _____ О. В. Таранич

(підпис)

©Атаманчук З. А., 2021 рік

©ДонНУ імені Василя Стуса, 2021 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Плани практичних занять	5
2. Плани лабораторних занять.....	20
3. Самостійна робота.....	21
4. Індивідуальна робота.....	22
5. Розрахункові та ситуаційні завдання.....	22
6. Критерії оцінки знань, умінь і навичок	26
7. Рекомендована література.....	30

ВСТУП

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає Державні стандарти вищої освіти з певної спеціальності, за якими розробляються навчальні плани. Відповідно до стандартів освітня установа має підготувати конкурентоспроможного фахівця за результатами сформованих ним компетентностей. Процес формування професійних компетенцій здійснюється, в першу чергу, завдяки методичним рекомендаціям до вивчення навчальної дисципліни.

Мета методичних рекомендацій до вивчення навчальної дисципліни «Світова торгівля» полягає в забезпеченні цілісного навчального процесу з дисципліни, який включає певні форми, методи і засоби навчання в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса.

Метою вивчення дисципліни «Світова торгівля» є формування у здобувачів системи теоретико-прикладних знань про сучасну роль, функціональне наповнення та інструментарій міжнародної торгівлі у високо конкурентному середовищі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути таких *результатів навчання*:

- розуміння теоретичних і методологічних основ світової торгівлі, сучасних форм організації міжнародного обміну;
- формування системи знань щодо оцінки стану та тенденцій розвитку світових ринків товарів, послуг, технологій, інвестицій, робочої сили, стосовно мотивації та напрямків сучасних інтеграційних процесів на світових галузевих ринках;
- вміння обирати найбільш ефективні форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів;
- розуміння суті та структури міжнародних комерційних контрактів, складання та оформлення міжнародних комерційних угод;
- володіння методикою розрахунку та оцінювання показників розвитку зовнішньої торгівлі держав, ефективності експортно/імпоротної діяльності їх суб'єктів, обсягів та динаміки світової торгівлі.

1. Плани практичних занять

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Світова торгівля» СО «Бакалавр» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес. Бізнес-переклад» для навчальної дисципліни «Світова торгівля» практичні заняття передбачені за темами: 1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11.

Тема 1. Світова торгівля в системі світогосподарських зв'язків.

1. Сутність світової торгівлі та її місце в системі міжнародних економічних відносин.

2. Історичні передумови та основні чинники виникнення міжнародної торгівлі.
3. Етапи розвитку світової торгівлі.
4. Структура світової торгівлі.
5. Форми міжнародної торгівлі.
6. Методи міжнародної торгівлі (прямий та непрямий методи).
7. Показники розвитку міжнародної торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. Чому вивчення дисципліни «Світова торгівля» має велике значення?
2. Чому деякі галузі економіки в товарній структурі світової торгівлі займають найбільшу частку в той час, як інші залишаються місцевими або регіональними?
3. Чим можна пояснити випереджальні проти ВВП темпи зростання світової торгівлі?
4. В які країни спрямовуються основні потоки експорту та імпорту промислово розвинутих країн світу? Чим це пояснюється?
5. Чим можна пояснити певну «замкненість» сучасних товаропотоків у межах країн Тріади (Північної Америки, Японії, Західної Європи)?
6. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники обумовлюють постійне зростання обсягів торгівлі в межах регіональних інтеграційних угруповань?
7. Назвіть форми міжнародної торгівлі.
8. У чому полягає прямий та опосередкований методи міжнародної торгівлі?
9. Охарактеризуйте основні показники розвитку світової торгівлі.

Тестові завдання

1. Рух товарів на національному ринку зумовлений:

- 1.1. Економічним розвитком конкретного регіону;
- 1.2. Економічними факторами, виробничими зв'язками та державною політикою;
- 1.3. Товарно-грошовими відносинами, економічними факторами;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

2. Країни, що розвиваються, спеціалізуються на:

- 1.1. Експорті високотехнологічних виробів;
- 1.2. Експорті сировини і продукції;
- 1.3. Експорті ресурсо- та працеемких товарів;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

3. На сегменті середньо– та низькотехнологічних виробів світового ринку конкурують:

- 1.1. Країни, що розвиваються;
- 1.2. Країни колишнього СРСР;
- 1.3. Промислово розвинені країни;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

4. На сегменті низькотехнологічних виробів світового ринку реалізують свою продукцію країни:

- 1.1. Латинської Америки;
- 1.2. Африки;
- 1.3. Колишнього СРСР;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

5. США на світовому ринку експортують значні обсяги:

- 1.1. Первинних продуктів;
- 1.2. Вторинних продуктів;
- 1.3. Капіталомісткої продукції;
- 1.4. Вірними є відповіді п.п. 1, 2.

6. Участь країн у міжнародній торгівлі є вигідною з причин:

- 1.1. Зменшення витрат виробництва;
- 1.2. Відмінності в умовах виробництва між регіонами;
- 1.3. Зменшення витрат виробництва, відмінності в умовах виробництва між регіонами, відмінності у смаках;
- 1.4. Відмінності у смаках, зменшення витрат виробництва.

7. Участь країни у світогосподарських зв'язках вважається ефективною, коли є:

- 1.1. Високою частка готових виробів у імпорті країни;
- 1.2. Низькою частка готових виробів у експорті країни;
- 1.3. Високою частка готових виробів у експорті країни;
- 1.4. Низькою частка готових виробів у імпорті країни.

8. Товарній структурі міжнародної торгівлі притаманні такі тенденції:

- 1.1. Збільшення частки готових виробів у структурі експорту;
- 1.2. Зменшення частки сировинної продукції у світовому товарообігу;
- 1.3. Розширення торгівлі послугами, особливо фінансово-кредитними;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

9. В доіндустріальну епоху розвитку в товарній структурі міжнародної торгівлі переважали:

- 1.1. Аграрно-сировинні вироби; машинне виробництво;
- 1.2. Продукти сільського господарства, добувної промисловості, текстильні вироби;
- 1.3. Електронні вироби;
- 1.4. Біотехнологічні вироби.

10. Базові товари – це:

- 1.1. Текстильні вироби;
- 1.2. Продукти сільського господарства;
- 1.3. Біотехнологічні товари;
- 1.4. Сировинні товари.

11. Основну роль у світовому товарообігу готові вироби почали відігравати:

- 1.1. У кінці XIX століття;
- 1.2. На початку XX століття;

1.3. У середині ХХ століття;

1.4. У кінці ХХ століття.

12. Рух товарів між національними господарствами є дещо обмеженим, тому що уряди країн використовують:

1.1. Інструменти зовнішньоекономічної політики;

1.2. Інструменти національної політики;

1.3. Економічні фактори і виробничі зв'язки;

1.4. Усі відповіді є вірними.

13. Порушення рівноваги на світовому ринку спричинює появу нових:

1.1. Товарів та послуг;

1.2. Технологічних зв'язків;

1.3. Методів конкуренції;

1.4. Усі відповіді є вірними.

14. Структура зовнішньої торгівлі окремих країн змінюється під впливом зміни таких факторів:

1.1. Валютного курсу;

1.2. Ціни на окремі види товарів;

1.3. Конкурентноспроможності товарів на світовому ринку;

1.4. Політичної системи в країні.

15. Регулюють та контролюють міжнародні процеси такі структури:

1.1. Міжнародні організації;

1.2. ТНК;

1.3. Уряди країн;

1.4. Митні служби.

29

Тема 2. Теорії міжнародної торгівлі.

1. Класифікація теорій міжнародної торгівлі.

2. Класичні теорії міжнародної торгівлі та їх вплив на розвиток світової торгівлі.

3. Сутність, значення, переваги та недоліки класичних теорій міжнародної торгівлі.

4. Характерні риси стандартної моделі міжнародної торгівлі.

5. Вплив основних положень альтернативних теорій на формування переваг від міжнародної торгівлі для країн.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність теорії меркантилізму, її значення та обмеженість?

2. Дайте характеристику теорії абсолютних переваг.

3. У чому сутність теорії взаємного попиту?

4. У чому значення теорії порівняльних переваг?

5. Охарактеризуйте теорію Хекшера-Оліна.

6. У чому суть теореми вирівнювання цін на чинники виробництва?

7. У чому полягає «парадокс Леонтьєва»?

8. У чому сутність теорії витрат заміщення?

9. Що розуміють під постійними та зростаючими витратами заміщення та коли вони виникають?
10. Що таке гранична норма трансформації та гранична норма заміщення?
11. Охарактеризуйте криві байдужості.
12. Як визначаються рівноважні відносні ціни?
13. Що розуміють під виграшем від обміну та виграшем від спеціалізації?
14. У чому особливості торгівлі, яка ґрунтується на відмінностях у смаках?
15. У чому сутність моделі загальної рівноваги?
16. Які характерні риси стандартної моделі?

Тема 3. Національний рівень регулювання світової торгівлі.

1. Основні типи торговельної політики.
2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
3. Мито. Види мит. Економічні наслідки введення мит.
4. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
5. Кількісні обмеження.
6. Приховані види торговельних обмежень.
7. Фінансові методи торговельної політики.
8. Торгова дискримінація.
9. Торгові блоки.
10. Торгове ембарго.
11. Торговельні війни.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає різниця між політикою вільної торгівлі та протекціонізмом?
2. Які причини протекціоністського втручання держави?
3. Як можна визначити тип торговельної політики?
4. Які існують види мита?
5. У чому полягають економічні наслідки запровадження мита?
6. Що таке квота і які існують її види?
7. У чому полягає специфіка ліцензування?
8. Що розуміється під «добровільним» обмеженням експорту?
9. Які існують приховані види торговельних обмежень?
10. У чому полягають фінансові методи торговельної політики?
11. Для чого використовують експортні кредити?
12. У чому сутність торгової дискримінації?
13. Які особливості розвитку митно-тарифного регулювання в Україні?
14. Які торговельні війни відбуваються в сучасному світі?
15. Як діють міжнародні торговельні організації в контексті вирішення проблем торговельних війн?

Тестові завдання

1. *Передбачає захист від іноземної конкуренції лише окремих галузей національного виробництва:*

- 1.1. Колективний протекціонізм;
- 1.2. Прихований протекціонізм;
- 1.3. Селективний протекціонізм;
- 1.4. Прихований протекціонізм.

2. *Політика, яку проводять інтеграційні угруповання держав по відношенню до третіх країн:*

- 1.1. Колективний протекціонізм;
- 1.2. Прихований протекціонізм;
- 1.3. Селективний протекціонізм;
- 1.4. Прихований протекціонізм.

3. *Надання податкових, митних пільг для суб'єктів зовнішньоторговельних відносин здійснюється шляхом:*

- 1.1. Застосування режиму найбільшого сприяння;
- 1.2. Здійснення вільної торгівлі;
- 1.3. Лібералізації зовнішньої торгівлі;
- 1.4. Вірними є відповіді п.п. 1, 3.

4. *За економічною суттю податки:*

- 1.1. Характеризують фінансові відносини між державою і платниками податків з примусового відчуження частини новоствореної вартості з метою формування централізованих фондів грошових ресурсів;
- 1.2. Відображають реальну суму грошових коштів, які мобілізуються державою;
- 1.3. Виступають як обов'язкові платежі, що сплачуються юридичними та фізичними особами до бюджету чи державних цільових фондів;
- 1.4. Вірними є відповіді п.п. 1, 2.

5. *За формою прояву податки:*

- 1.1. Характеризують фінансові відносини між державою і платниками податків з примусового відчуження частини новоствореної вартості з метою формування централізованих фондів грошових ресурсів;
- 1.2. Відображають реальну суму грошових коштів, які мобілізуються державою;
- 1.3. Виступають як обов'язкові платежі, що сплачуються юридичними та фізичними особами до бюджету чи державних цільових фондів;
- 1.4. Вірними є відповіді п.п. 1, 2.

6. *До функцій податків не належить:*

- 1.1. Фіскальна;
- 1.2. Адміністративна;
- 1.3. Регулююча;
- 1.4. Контрольна.

7. *Принцип податкового законодавства, який базується на тому, що кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені ПКУ податки, збори, платником яких вона є:*

- 1.1. Загальність оподаткування;
 - 1.2. Рівність усіх платників перед законом, недопущення проявів податкової дискримінації;
 - 1.3. Єдиний підхід до встановлення податків та зборів;
 - 1.4. Соціальна справедливість.
8. *Стосується імпорتنих та експортних мит, оскільки вони є однією зі статей прибуткової частини держбюджету:*
- 1.1. Балансувальна функція мита;
 - 1.2. Протекціоністська функція мита;
 - 1.3. Фіскальна функція мита;
 - 1.4. Вірної відповіді немає.
9. *Загальна ставка податку на додану вартість при імпорті у 2021 р. дорівнює:*
- 1.1. 23%;
 - 1.2. 20%;
 - 1.3. 7%;
 - 1.4. 0%.
10. *Чинним податковим законодавством було передбачено зниження ставки ПДВ до:*
- 1.1. 14% з 2014р.;
 - 1.2. 17% з 2013р.;
 - 1.3. 17% з 2014р.;
 - 1.4. 16% з 2014р.
11. *Стосується експортних мит, що встановлюються з метою попередження небажаного експорту товарів, внутрішні ціни на які менші за світові:*
- 1.1. Балансувальна функція мита;
 - 1.2. Протекціоністська функція мита;
 - 1.3. Фіскальна функція мита;
 - 1.4. Вірної відповіді немає.
12. *Докорінна зміна філософії діяльності Державної митної служби передбачає:*
- 1.1. Перехід від адміністративно-примусової ідеології до демократизації відносин з платниками податків;
 - 1.2. Підвищення ефективності та вдосконалення системи і методів адміністрування податків;
 - 1.3. Усунення бюрократичних бар'єрів для розвитку бізнес-середовища;
 - 1.4. Усі відповіді є вірними.
13. *Що є базою оподаткування при нарахуванні податку на додану вартість при імпорті товарів?*
- 1.1. Фактурна вартість, якщо вона перевищує митну;
 - 1.2. Митна вартість товару;
 - 1.3. Біржова вартість товару;
 - 1.4. Лише фактурна вартість товару.

14. Платежі, що стягуються з товарів, які ввозяться (вивозяться), за специфічними умовами поставок та інші послуги, які надаються митницею, - це:

- 1.1. Митні платежі;
- 1.2. Митні формальності;
- 1.3. Митні збори;
- 1.4. Державний збір.

15. Базою нарахування податку на додану вартість є:

- 1.1. Митна вартість + акцизний податок + мито;
- 1.2. Митна вартість + митний збір + акцизний податок + мито;
- 1.3. Митна вартість + митний збір + мито;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

16. Порядок нарахування митних платежів:

- 1.1. Акцизний податок, митні збори, мито, ПДВ;
- 1.2. Митні збори, ПДВ, акцизний податок, мито;
- 1.3. ПДВ, мито, митні збори, акцизний податок;
- 1.4. Митні збори, мито, акцизний податок, ПДВ.

17. Що є об'єктом оподаткування при нарахуванні імпортного мита під час ввезення автомобілів в Україну?

- 1.1. Митна вартість автомобіля;
- 1.2. Обсяг двигуна;
- 1.3. Ринкова вартість автомобіля;
- 1.4. Немає вірної відповіді.

18. У якій графі ВМД нараховуються митні платежі?

- 1.1. 48;
- 1.2. 49;
- 1.3. 47;
- 1.4. 50.

19. Як розподіляються мита за способом нарахування?

- 1.1. Адвалерне, специфічне, комбіноване;
- 1.2. Внутрішнє і зовнішнє;
- 1.3. Пряме та непряме;
- 1.4. Повне, пільгове, загальне.

20. Порядок заповнення графи ВМД при нарахуванні митних платежів:

- 1.1. Підстава нарахування, ставка, сума, спосіб платежу, вид;
- 1.2. Спосіб платежу, підстава нарахування, ставка, сума, вид;
- 1.3. Вид, підстава нарахування, ставка, сума, спосіб платежу;
- 1.4. Підстава нарахування, вид, ставка, сума, спосіб платежу.

21. На адресу української фірми надійшов вантаж – посуд, митна вартість якого – 180000 грн., ставка мита – 10 %. Який вид мита застосовується у даному випадку?

- 1.1. Комбінований;
- 1.2. Специфічний;
- 1.3. Адвалерний;

1.4. Усі відповіді вірні.

22. При застосуванні адвалерної ставки ввізного мита основою для його нарахування буде:

- 1.1. Митна вартість товару;
- 1.2. Кількісні показники товару;
- 1.3. Фактурна вартість товару;
- 1.4. Немає вірної відповіді.

23. Мито – це:

- 1.1. Податок, який сплачується за товари, що перетинають митний кордон країни;
- 1.2. Документ, що засвідчує сплату митних платежів;
- 1.3. Податок, який сплачується за підакцизні товари;
- 1.4. Платіж, який сплачується за послуги митниці.

24. Ефективним митно-тарифний захист є тоді, коли мито:

- 1.1. Не перевищує 10-15% митної вартості товару;
- 1.2. Не перевищує 15-25 % митної вартості товару;
- 1.3. Не перевищує 5-10% митної вартості товару;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

25. Рівень інструментів митно-тарифного регулювання є відкритим коли:

- 1.1. Рівень середньозваженої ставки становить 1-10%;
- 1.2. Рівень середньозваженої ставки становить 0%;
- 1.3. Рівень середньозваженої ставки становить 10-15%;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

26. Застосовується країнами, що розвиваються; накладається на товари, що перебувають під контролем держави; в країнах, де значна частина ВВП реалізується на зовнішньому ринку такий вид мита:

- 1.1. Імпортне мито;
- 1.2. Експортне мито;
- 1.3. Транспортне мито;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

27. Встановлюються на сільськогосподарську продукцію, лікєро-горілчані і тютюнові вироби, продукцію легкої промисловості, автомобілі, відеотехніку та інші високоліквідні товари, які є об'єктами заниження митної вартості:

- 1.1. Адвалерні мита;
- 1.2. Специфічні мита;
- 1.3. Комбіновані мита;
- 1.4. Вірними є відповіді п. 2, 3.

28. Застосовується на період антидемпінгового розслідування:

- 1.1. Попереднє мито;
- 1.2. Сезонне мито;
- 1.3. Постійне мито;
- 1.4. Конвенційне мито.

29. Встановлюється на базі двосторонньої або багатосторонньої угоди з іншими державами:

- 1.1. Попереднє мито;
- 1.2. Сезонне мито;
- 1.3. Постійне мито;
- 1.4. Конвенційне мито.

30. Реальний рівень мит на готові товари, обчислений з урахуванням рівня мит на імпорتنі деталі до цих товарів.

- 1.1. Ефективні ставки мита;
- 1.2. Номінальні ставки мита;
- 1.3. Вірної відповіді немає.

Тема 4. Наднаціональний рівень регулювання світової торгівлі.

29

1. Регулювання світової торгівлі в системі СОТ.
2. Мета, завдання, принципи діяльності СОТ.
3. Регулювання міжнародної торгівлі товарами.
4. Регулювання міжнародної торгівлі послугами.
5. Регулювання міжнародної торгівлі продукцією інтелектуальної праці.
6. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте основні напрями регулювання міжнародної торгівлі товарами.
2. Проаналізуйте основні напрями регулювання міжнародної торгівлі послугами.
3. Визначте суть торговельних відносин на сучасному етапі для країн з перехідною економікою.
4. Охарактеризуйте мету, завдання, принципи діяльності СОТ.
5. Визначте умови вступу до СОТ країн, що розвиваються.
6. Проаналізуйте умови вступу до СОТ країн з перехідною економікою.
7. Які Вам відомі міжнародні організації з регулювання світової торгівлі?

Тестові завдання

1. Генеральна угода про торгівлю і тарифи (ГАТТ) була створена в:

- 1.1. 1946 р.;
- 1.2. 1947 р.;
- 1.3. 1948 р.;
- 1.4. 1949 р.

2. Генеральна угода про торгівлю і тарифи набула чинності внаслідок підписання договору про її створення:

- 1.1. 5 країнами;
- 1.2. 6 країнами;
- 1.3. 8 країнами;
- 1.4. 10 країнами.

3. Генеральна угода про торгівлю і тарифи проіснувала під цією назвою

до:

1.1. 1994 р.;

1.2. 1995 р.;

1.3. 1996 р.;

1.4. 1997 р.

4. *Особливістю переговорів в рамках СОТ між Японією та США є те, що торговельні проблеми між ними вирішуються за допомогою:*

1.1. Засобів зовнішньоторговельної політики;

1.2. Засобів інвестиційної політики;

1.3. Взаємних зобов'язань щодо змін національного законодавства, які регулюють внутрішньогосподарські зв'язки кожної країни;

1.4. Вірної відповіді немає.

5. *За результатами переговорів між Японією і США, Японія зобов'язалася:*

1.1. Лібералізувати систему ціноутворення;

1.2. Збільшити інвестиції в розвиток національної інфраструктури;

1.3. Ввести обмеження в практику «перехресного» володіння акціями японських компаній, якщо це призводить до обмеження конкуренції;

1.4. Всі відповіді є вірними.

6. *За результатами переговорів між Японією і США, США зобов'язалися:*

1.1. Зменшити дефіцит державного бюджету;

1.2. Стимулювати нагромадження особистих заощаджень;

1.3. Збільшити інвестиції в перспективні галузі економіки;

1.4. Усі відповіді є вірними.

7. *На переговорах між Японією та США було прийнято рішення про створення постійного механізму для:*

1.1. Контролю ходу виконання досягнутих між двома країнами домовленостей;

1.2. Контролю впливу кожної країни одна на одну;

1.3. Покращення соціальних та економічних зв'язків між двома країнами;

1.4. Вірної відповіді немає.

8. *Головна мета Світової організації торгівлі (СОТ) – це:*

1.1. Ліквідація митних та інших обмежень;

1.2. Забезпечення рівних умов для країн-учасниць;

1.3. Скорочення митних тарифів;

1.4. Вірними є відповіді п. 1, 2.

9. *Основні принципи СОТ:*

1.1. Недискримінаційна торгівля;

1.2. Консенсус у вирішенні всіх питань;

1.3. Вірними є відповіді п.1, 2;

1.4. Вірної відповіді немає.

10. *На початку свого існування основна увага переговорів у рамках СОТ зосереджувалась на:*

- 1.1. Підвищенні митних тарифів країн-учасниць;
- 1.2. Зниженні митних тарифів країн-учасниць;
- 1.3. Ліквідації митних тарифів країн-учасниць;
- 1.4. Встановленні митних тарифів країн-учасниць.

11. Важливу роль у зниженні митних тарифів країн-учасниць відіграв такий раунд СОТ:

- 1.1. Другий;
- 1.2. Третій;
- 1.3. П'ятий;
- 1.4. Шостий.

12. Результатом «Кенеді-раунду» було зниження тарифів на промислові товари на:

- 1.1. 35-37%;
- 1.2. 55-57%;
- 1.3. 65-67%;
- 1.4. 85-87%.

13. Система «подвійного стандарту», яка була введена в практику СОТ після «Токіо-раунду», означає:

- 1.1. Обмеження режиму найбільшого сприяння;
- 1.2. Скасування режиму найбільшого сприяння;
- 1.3. Ліквідація митних та інших обмежень торгівлі;
- 1.4. Запровадження процедури вирішення торговельних суперечок.

14. Результатом переговорів в рамках «Токіо-раунду» стало:

- 1.1. Домовлення про скорочення в середовищі промислово розвинених країн експортних субсидій на 36 %;
- 1.2. Прийняття угоди про ефективне використання субсидій;
- 1.3. Прийняття антидемпінгового кодексу;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

15. Мета підписання документів під час «Уругвайського раунду»:

- 1.1. Збільшення нових бар'єрів у торгівлі сільськогосподарською продукцією, використання субсидій, зменшення негативного впливу санітарних заходів у торгівлі;
- 1.2. Зменшення обсягу експорту у країни з перехідною економікою і збільшення митних тарифів по відношенню до імпорту товарів і послуг з країн, що розвиваються;
- 1.3. Зменшення корупції у середовищі країн-членів, удосконалення законодавчої бази;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

16. Результат «Уругвайського раунду»:

- 1.1. Підписано договори про двосторонню співпрацю у сфері послуг;
- 1.2. Посилено потенційний захист інтелектуальної власності;
- 1.3. Документально оформлено нові стандарти бухгалтерського обліку;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

17. Які вимоги повинні здійснювати країни з перехідною економікою в рамках СОТ?

- 1.1. Мінімізувати бюджетні витрати;
- 1.2. Максимізувати прибуток підприємства;
- 1.3. Забезпечити доступ на власні ринки товарів і послуг;
- 1.4. Вірними є відповіді п.п. 1, 3.

18. Стимулом для участі в СОТ країн з перехідною економікою є можливість:

- 1.1. Уникнути застосування інструментів, які не відповідають нормам СОТ;
- 1.2. Уникати спеціальних захисних заходів;
- 1.3. Застосовувати принцип найбільшого сприяння;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

19. Перед СОТ стоять завдання:

29

- 1.1. Створити максимально-ефективну систему взаємодії на світовому ринку;
- 1.2. Створити дворівневу систему захисту;
- 1.3. Розширювати торговельні зв'язки;
- 1.4. Вірними є відповіді п.п. 1, 2.

20. При вступі до СОТ країни, що розвиваються, запозичають досвід:

- 1.1. ПРК;
- 1.2. Країн-членів ЄС;
- 1.3. Країн «Великої сімки»;
- 1.4. Нових індустріальних країн.

Тема 5. Торговельно-посередницькі операції у міжнародній торгівлі.

1. Поняття та значення торговельно-посередницьких операцій у міжнародній торгівлі.
2. Основні види посередницьких послуг у світовій торгівлі.
3. Переваги та недоліки використання послуг торговельних посередників.
4. Основні види торговельно-посередницьких операцій у міжнародній торгівлі (операції з перепродажу, комісійні, агентські та брокерські операції).
5. Види посередників у міжнародній торгівлі.
6. Способи винагороди посередників у міжнародній торгівлі.
7. Особливості розвитку торговельно-посередницької діяльності у сучасних умовах.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте сутність непрямой торгівлі.
2. У чому полягають переваги та недоліки непрямой торгівлі?
3. Дайте визначення торговельних посередників.
4. З яких основних статей складаються витрати торговельних посередників?

5. Назвіть особливості діяльності торговельних посередників у сучасних умовах.
6. Які існують види торговельно-посередницьких операцій та типи посередників?
7. У чому полягає сутність операцій з перепродажу?
8. У чому полягає сутність комісійних операцій?
9. У чому полягає сутність агентських операцій?
10. У чому полягає сутність брокерських операцій?
11. Які існують методи виплати винагороди посередникам у міжнародній торгівлі?
12. На які види поділяються торговельно-посередницькі фірми?

Тестові завдання

1. Дії фізичних і юридичних осіб, які спрямовані на встановлення, зміну чи припинення цивільних прав чи обов'язків:

- 1.1. Угода;
- 1.2. Контракт;
- 1.3. Зовнішньоекономічна операція;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

2. Дії або комплекс дій з підготовки укладання і виконання міжнародної угоди:

- 1.1. Угода;
- 1.2. Міжнародний комерційний контракт;
- 1.3. Зовнішньоекономічна операція;
4. Вірної відповіді немає.

3. Є основою для виникнення зобов'язання договір між двома або кількома контрагентами, які знаходяться в різних країнах, про обмін товарами, послугами та результатами інтелектуальної діяльності:

- 1.1. Угода;
- 1.2. Міжнародний комерційний контракт;
- 1.3. Зовнішньоекономічна операція;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

4. Юридично закріплює відносини між партнерами, надаючи їм характер обов'язків, виконання яких захищене законом:

- 1.1. Угода;
- 1.2. Міжнародний комерційний контракт;
- 1.3. Зовнішньоекономічна операція;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

5. До принципів складання міжнародного комерційного контракту не належить:

- 1.1. Свобода контракту;
- 1.2. Чесна ділова практика;
- 1.3. Об'єктивність;
- 1.4. Обов'язковість.

6. Здійснюють операції з перепродажу від свого імені й за свій рахунок, але в договорах із виробником можуть передбачати виконання окремих зобов'язань:

- 1.1. Комісіонери;
- 1.2. Брокери;
- 1.3. Дистриб'ютори;
- 1.4. Дилери.

7. За дорученням власника (комітента) знаходять на ринку покупця (продавця), укладають від свого імені, але за рахунок довірителя, угоди купівлі-продажу:

- 1.1. Комісіонери;
- 1.2. Брокери;
- 1.3. Дистриб'ютори;
- 1.4. Дилери.

29

8. Не набувають права власності на товар, організують зустріч покупця і продавця та беруть участь у переговорах:

- 1.1. Комісіонери;
- 1.2. Брокери;
- 1.3. Дистриб'ютори;
- 1.4. Дилери.

9. Направленість на досягнення певного результату, вольова дія сторін за умови їх дієздатності, юридична правочинність є характерними ознаками:

- 1.1. Угоди;
- 1.2. Контракту;
- 1.3. Зовнішньоекономічної операції;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

10. Куртаж або провізон – це винагорода:

- 1.1. Комісіонера;
- 1.2. Брокера;
- 1.3. Дистриб'ютора;
- 1.4. Агента.

11. Закордонний закупівельний агент – це:

- 1.1. Агент в країні принципала;
- 1.2. Експортний агент;
- 1.3. Агент-резидент;
- 1.4. Агент в іноземній державі.

12. Міжнародні компанії використовують посередників для:

- 1.1. Зниження рівня запасів готової продукції або необхідних матеріально-технічних ресурсів;
- 1.2. Зменшення кількості постачально-збутових операцій;
- 1.3. Досягнення високої оперативності реакції на зміни ринкової кон'юнктури;
- 1.4. Усі відповіді є вірними.

13. Беруть участь у реалізації тільки визначеної частини продукції виробника, їх діяльність обмежена певною територією:

- 1.1. Торговельні агенти;
- 1.2. Промислові агенти;
- 1.3. Збутові агенти;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

14. За об'ємом повноважень поділяються на універсальних, генеральних, спеціальних:

- 1.1. Торговельні агенти;
- 1.2. Промислові агенти;
- 1.3. Збутові агенти;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

15. Полягають в дорученні однією стороною, яка називається принципалом, незалежній від неї іншій стороні, яка називається агентом, здійснення фактичних і юридичних дій, пов'язаних з продажем чи купівлею товарів на обумовленій території за рахунок і від імені принципала:

- 1.1. Комісійні операції;
- 1.2. Брокерські операції;
- 1.3. Лізингові операції;
- 1.4. Агентські операції.

Тема 6. Міжнародні товарообмінні операції.

1. Зміст, значення, передумови виникнення та особливості міжнародних товарообмінних операцій.
2. Характеристика основних форм товарообмінних операцій.
3. Характеристика міжнародних зустрічних операцій на безвалютній та комерційній основі.
4. Характеристика основних видів компенсаційних угод на основі договорів про виробничу співпрацю.
5. Бартерні операції як різновид операцій безвалютного обміну товарами.

Питання для самоконтролю

1. Які операції належать до товарообмінних?
2. Охарактеризуйте основні форми товарообмінних операцій.
3. У чому полягає специфіка зустрічної торгівлі та які існують її види?
4. Охарактеризуйте основні види компенсаційних угод на основі договорів про виробничу співпрацю.
5. Як Ви розумієте поняття бартерних операцій?
6. Які проблеми та недоліки бартерних операцій як різновиду операцій безвалютного обміну товарами.

Тема 7. Світова торгівля послугами.

1. Сутність та особливості світової торгівлі послугами.
2. Класифікація послуг.

3. Способи поставки послуг на світовий ринок.
4. Особливості світового ринку послуг.
5. Основні тенденції розвитку сфери послуг в сучасних умовах.
6. Особливості та форми міжнародної конкуренції в сфері послуг.
7. Регулювання міжнародної торгівлі послугами.
8. Основні положення Генеральної угоди торгівлі послугами (ГАТС).

Питання для самоконтролю

1. Які системи класифікації послуг Вам відомі?
2. На які види поділяють комерційні послуги за методикою СОТ?
3. Назвіть особливості торгівлі послугами порівняно з торгівлею товарами.
4. Проаналізуйте географічну структуру міжнародної торгівлі послугами.
5. Які країни є лідерами за експортом та імпортом транспортних послуг?
6. Назвіть провідні країни за експортом та імпортом туристичних послуг.
7. Охарактеризуйте основні форми комерційної передачі технологій.
8. Назвіть особливості інжинірингу як виду технологічного обміну.
9. Назвіть переваги і недоліки франчайзингу.
10. Охарактеризуйте основні види оренди.
11. Дайте стислу характеристику страхуванню в міжнародній торгівлі.

29

Тема 8. Світова торгівля технологіями.

1. Значення світової торгівлі результатами науково-технічної діяльності.
2. Сутність науково-технічних зв'язків.
3. Класифікація технологій у міжнародній торгівлі.
4. Характерні ознаки міжнародного обміну технологічними знаннями в сучасних умовах.
5. Особливості міжнародної торгівлі патентами та ліцензіями.
6. Види і зміст угод про міжнародне ліцензування.
7. Види ліцензій у міжнародних ліцензійних договорах.
8. Форми та види оплати ліцензій у міжнародній торгівлі.
9. Обмежувальна ділова практика у сфері обміну технологіями.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття «міжнародна передача технологій».
2. У чому полягає особливість технології як об'єкта торгівлі?
3. Чим зумовлена доцільність експорту та імпорту технологій?
4. Які передумови виникнення і функціонування міжнародного ринку технологій?
5. Якими рисами характеризується сучасний світовий ринок технологій?
6. З яких елементів складається світовий технологічний ринок?
7. У чому полягає відмінність комерційного і некомерційного трансферу технологій?
8. Яким чином впливає вибір інноваційної стратегії країни на рівень її технологічного розвитку?
9. Розкрийте сутність понять «патент», «ліцензійна угода», «патентна

угода».

10. У чому полягають функції Паризької Конвенції з охорони прав промислової власності?
11. Які міжнародні угоди у сфері охорони промислової власності Вам відомі?
12. Назвіть основні принципи побудови національних патентних систем.
13. Які критерії патентоспроможності винаходу?
14. Які методи обмеження конкуренції застосовуються на міжнародному ринку технологій?
15. Розкрийте, з якими проблемами зустрічається національна патентна система України.
16. Назвіть, з яких законодавчих актів складається сучасна законодавча база патентної системи України.

Тестові завдання

29

1. *За фазами виробничого циклу технології поділяють на:*
 - 1.1. Виробничі, технології розподілу, обміну і споживання;
 - 1.2. Фінансові, інформаційні, сільськогосподарські, промислові;
 - 1.3. Унікальні, прогресивні, традиційні, морально застарілі;
 - 1.4. Радикальні і ординарні.
2. *Технології, захищені патентами або ноу-хау, які мають новизну, технічний рівень і можуть використовуватися у виробництві в умовах виключної монополії, називаються:*
 - 1.1. Прогресивними;
 - 1.2. Унікальними;
 - 1.3. Традиційними;
 - 1.4. Морально застарілими.
3. *Який вчений застосував ідею «довгих хвиль» в економіці для обґрунтування інноваційної теорії економічних циклів?*
 - 1.1. М. Кондратьєв;
 - 1.2. П. Ромер;
 - 1.3. Й. Шумпетер;
 - 1.4. А. Сміт.
4. *В якій моделі враховано вплив технологічних змін на економічне зростання?*
 - 1.1 Харрода-Домара.
 - 1.2. Кобба-Дугласа.
 - 1.3. Хекшера-Оліна.
 - 1.4. Всі відповіді правильні.
5. *Середньонизькі технології застосовуються при виробництві:*
 - 1.1. Ядерного палива, пластмас.
 - 1.2. Текстилю, напоїв, паперу.
 - 1.3. Електротехнічного обладнання, приладів, транспортного обладнання.
 - 1.4. Комп'ютерів, медичних і оптичних інструментів.
6. *Макротехнологія – це:*

- 1.1. Сукупність знань і виробничих можливостей для випуску на світовий ринок конкретних виробів;
 - 1.2. Технологія, що захищена патентом у кількох країнах;
 - 1.3. Технологія, що продана у значну кількість країн;
 - 1.4. Немає правильної відповіді.
7. *Вкажіть основні ознаки високих технологій:*
- 1.1. Змінюють ринок;
 - 1.2. Формують нові потреби;
 - 1.3. Сприяють розвитку інших секторів економіки;
 - 1.4. Усі відповіді правильні.
8. *Визначення технології як «сполучення фізичних процесів, що перетворюють затрати у випуск продукції» належить до:*
- 1.1. Машинно орієнтованих;
 - 1.2. Інтелектуально орієнтованих;
 - 1.3. Сервісно орієнтованих;
 - 1.4. Знаннєво орієнтованих.
9. *Обсяги високотехнологічної продукції в експорті країни свідчать про:*
- 1.1. Розвиненість інноваційної інфраструктури;
 - 1.2. Належне законодавче забезпечення ЗЕД;
 - 1.3. Конкурентоспроможність країни;
 - 1.4. Формування нового технологічного укладу.
10. *Технологічний уклад – це:*
- 1.1. Групи технологічних сукупностей, які пов'язані одна з одною однотипними технологічними ланцюгами і утворюють відтворювальні цінності;
 - 1.2. Система технологій, що використовуються;
 - 1.3. Замкнений відтворювальний контур, в межах якого використовуються сумісні технології, форми і методи управління;
 - 1.4. Усі відповіді правильні.
11. *Процес доведення ідеї до рівня інновації з метою одержання прибутку називається:*
- 1.1. Трансфером технологій;
 - 1.2. Комерціалізацією технологій;
 - 1.3. Обміном технологіями;
 - 1.4. Впровадженням технології.
12. *Для якого технологічного укладу характерні розвиток автомобілебудування та нафтопереробки, поява та розповсюдження синтетичних матеріалів?*
- 1.1. Другого;
 - 1.2. Третього;
 - 1.3. Четвертого;
 - 1.4. П'ятого.

13. *Технології, що відображають середній рівень виробництва, досягнутий більшістю виробників певної галузі, не забезпечують покупцю значних переваг і додаткового прибутку, називаються:*

- 1.1. Унікальними;
- 1.2. Прогресивними;
- 1.3. Морально застарілими;
- 1.4. Традиційними.

14. *Технологія – це:*

- 1.1. Сукупність прийомів і способів одержання, обробки чи переробки сировини, матеріалів, напівфабрикатів чи виробів у галузях промисловості;
- 1.2. Сполучення фізичних процесів, що перетворюють затрати у випуск продукції;
- 1.3. Науково-технічні знання, що застосовуються при розробці, виробництві та експлуатації товарів, втілені в матеріальні носії, які існують в інтелекті суб'єктів і мають комерційні цінність і багатоцільове використання;
- 1.4. Усі відповіді правильні.

15. *Які технології продають за ціною, що перевищує середній рівень цін у відповідній галузі?*

- 1.1. Унікальні;
- 1.2. Прогресивні;
- 1.3. Традиційні;
- 1.4. Правильні відповіді п.п. 1, 2.

16. *Виробництво целюлози, паперу, друкованих матеріалів, харчових і тютюнових виробів, напоїв, текстилю належить до сфери:*

- 1.1. Високих технологій;
- 1.2. Середньовисоких технологій;
- 1.3. Низьких технологій;
- 1.4. Середньонизьких технологій.

17. *Чим пояснюється вислів американського дослідника Кінлінга про те, що «ні покупець, ні продавець технології не мають чіткої уяви про вартість технології, якою вони торгують, розміри платежу можуть бути просто функцією навичок і вмінь сторін вести переговори»?*

- 1.1. Технологія не завжди приносить ефект;
- 1.2. Витрати на створення технології унікальні;
- 1.3. Вартість технології значно перевищує витрати на її копіювання;
- 1.4. Правильні відповіді п.п. 2, 3.

18. *На якому етапі інноваційного процесу може відбуватися комерціалізація технологій?*

- 1.1. Прикладних досліджень;
- 1.2. Дослідно-експериментальних робіт;
- 1.3. Освоєння промислового виробництва;
- 1.4. Усі відповіді правильні.

19. Для якої стадії розвитку ринку технологій характерні новації як продукти інтелектуальної власності?

- 1.1. Доринкової;
- 1.2. Ринкової;
- 1.3. Позаринкової;
- 1.4. Комерційної.

20. Які об'єкти інтелектуальної власності не можуть бути об'єктами патентних ліцензій?

- 1.1. Комп'ютерні програми;
- 1.2. Топографії інтегральних мікросхем;
- 1.3. Штами мікроорганізмів;
- 1.4. Правильні відповіді п.п. 1, 2.

21. Згідно з якою ліцензійною угодою ліцензіат отримує монопольне право на використання об'єкта інтелектуальної власності?

- 1.1. Повної ліцензії;
- 1.2. Виняткової ліцензії;
- 1.3. Невиняткової ліцензії;
- 1.4. Відкритої ліцензії.

22. Обмін патентними ліцензіями, коли кожна із сторін надає іншій права на використання об'єктів, необхідних для випуску певного продукту, називається:

- 1.1. Пакетною ліцензією;
- 1.2. Перехресною ліцензією;
- 1.3. Обов'язковою ліцензією;
- 1.4. Примусовою ліцензією.

29

Тема 9. Організаційні аспекти світової торгівлі.

1. Сутність та особливості форм міжнародної торгівлі.
2. Методи здійснення експортно-імпортних операцій.
3. Організовані міжнародні товарні ринки.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність міжнародних товарних бірж?
2. Які особливості біржової торгівлі?
3. Які основні цілі діяльності міжнародних товарних бірж?
4. За якими ознаками можна класифікувати міжнародні товарні біржі?
5. Які тенденції розвитку біржової торгівлі?
6. У чому полягає сутність міжнародних товарних аукціонів та їх особливості?
7. Які товари є предметом торгу на міжнародних товарних аукціонах?
8. За якими ознаками можна класифікувати міжнародні товарні аукціони?
9. У чому полягає сутність міжнародних торгів?
10. Хто організує торги?
11. Які товари є предметом торгу на міжнародних торгах?
12. За якими ознаками можна класифікувати міжнародні торги?

13. Які існують етапи проведення міжнародних торгів, у чому їх зміст?
14. Що входить до тендерної документації?
15. У чому полягає сутність міжнародних ярмарок?
16. У чому полягає сутність міжнародних виставок?

Тестові завдання

1. Представляють собою спеціально організовані, періодично діючі в певних місцях ринки, на яких шляхом публічних торгів по черзі проводиться продаж попередньо оглянутих покупцем аукціонних товарів:

- 1.1. Міжнародні товарні біржі;
- 1.2. Міжнародні товарні аукціони;
- 1.3. Ярмарки;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

2. Товар з індивідуальними властивостями, що виключають можливості заміни партій однакових по найменуванню товарів, з однаковими родовими ознаками:

- 1.1. Аукціонний товар;
- 1.2. Виставковий товар;
- 1.3. Біржовий товар;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

3. Чай, тютюн, прянощі, риба, фрукти належать до:

- 1.1. Аукціонних товарів;
- 1.2. Виставкових товарів;
- 1.3. Біржових товарів;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

4. Антикваріат, мистецькі витвори, квіти, тропічні породи деревини належать до:

- 1.1. Аукціонних товарів;
- 1.2. Виставкових товарів;
- 1.3. Біржових товарів;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

5. Найважливіші аукціонні центри по чаю:

- 1.1. Лондон, Калькута, Коломбо, Гамбург, Антверпен, Сінгапур;
- 1.2. Лондон, Калькута, Коломбо, Гамбург, Антверпен, Сінгапур, Найробі і Малаві;
- 1.3. Лондон, Коломбо, Найробі і Малаві;
- 1.4. Лондон, Калькута, Коломбо, Гамбург, Сінгапур, Найробі і Малаві.

6. Найважливіші аукціонні центри по тютюну:

- 1.1. Лондон, Калькута, Коломбо, Гамбург, Антверпен, Сінгапур;
- 1.2. Лондон, Калькута, Коломбо, Гамбург, Антверпен, Сінгапур, Найробі і Малаві;
- 1.3. Нью-Йорк, Амстердам, Бремен, Лусака, Лімба;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

7. Ринки масових товарів, які мають якісно рівноцінні родові ознаки, і по яких угоди здійснюються без їх пред'явлення, а по ф'ючерських угодах – без передачі і оплати товарів.

- 1.1. Міжнародні товарні біржі;
- 1.2. Міжнародні товарні аукціони;
- 1.3. Ярмарки;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

8. Сільськогосподарські товари і товари лісової промисловості:

- 1.1. Аукціонні товари;
- 1.2. Виставкові товари;
- 1.3. Біржові товари;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

9. Промислова сировина і продукція належить до:

- 1.1. Аукціонних товарів;
- 1.2. Виставкових товарів;
- 1.3. Біржових товарів;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

10. Центри біржової торгівлі по каві:

- 1.1. Нью-Йорк, Лондон, Ліверпуль, Роттердам, Гамбург;
- 1.2. Лондон, Калькута, Коломбо, Гамбург, Антверпен, Сінгапур, Найробі і Малаві;
- 1.3. Нью-Йорк, Амстердам, Бремен, Лусака, Лімба;
- 1.4. Вірної відповіді немає.

Тема 10. Міжнародні торговельні угоди.

1. Сутність та особливості міжнародних торговельних угод.
2. Значення уніфікації та гармонізації правил укладання міжнародних торговельних угод.
3. Сутність Конвенції ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів.
4. Особливості здійснення спрощення процедур міжнародної торгівлі.
5. Роль міжнародних економічних організацій в уніфікації та спрощенні процедур міжнародної торгівлі.
6. Особливості базисних умов поставки товарів, регламентовані міжнародною практикою.
7. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів Інкотермс.
8. Сутність зовнішньоторговельних контрактів. Поняття типового контракту.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягають особливості міжнародних торговельних угод?
2. Охарактеризуйте зміст Конвенції ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів.
3. Яку роль виконують міжнародні економічні організації в уніфікації та спрощенні процедур міжнародної торгівлі?
4. Визначіть особливості базисних умов поставки товарів, регламентовані

міжнародною практикою.

5. В якій редакції сьогодні є чинними Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів Інкотермс?

Тестові завдання

1. Конвенцією визначено митну вартість, як ціну:

- 1.1. DAF країни призначення;
- 1.2. CIF у будь-якому місці країни призначення;
- 1.3. CIF у тому місці, де товар перетинав кордон країни призначення;
- 1.4. Відкритий рахунок.

2. За якими ознаками однакові товари вважаються ідентичними:

- 1.1. Фізичні характеристики, якість, репутація на ринку, країна походження;
- 1.2. Ціна, якість, репутація на ринку, країна походження;
- 1.3. Фізичні характеристики, якість, кількість, репутація на ринку, країна походження;
- 1.4. Фізичні характеристики, якість, репутація на ринку, країна походження, виробник.

3. Якщо умови контракту «базисні умови поставки» однією із сторін не виконано, то:

- 1.1. Інша сторона може розірвати контракт і вимагати відшкодування збитків;
- 1.2. Інша сторона не має права розірвати угоду і не застосовує жодних санкцій;
- 1.3. Інша сторона може розірвати угоду і не застосовує жодних санкцій;
- 1.4. Інша сторона не має права розірвати угоду, але може застосовувати штрафні санкції.

4. Продавець не бере на себе додаткових витрат, що виникли після відправлення товару за умовами:

- 1.1. Групи E;
- 1.2. Групи F;
- 1.3. Групи C;
- 1.4. Групи D.

5. Продавець звільняється від відповідальності та ризику з моменту передачі товару у своїй країні за умовами:

- 1.1. Групи E;
- 1.2. Групи F;
- 1.3. Групи C;
- 1.4. Групи D.

6. Фрахт – це:

- 1.1. Вантаж на судні;
- 1.2. Плата власнику транспортного засобу за перевезення вантажів;
- 1.3. Замовлення транспортного судна для перевезення вантажу;
- 1.4. Перевезення вантажу через країну.

7. Продавець бере на себе всі витрати до моменту доставки товару в

країну призначення за умовами:

- 1.1. Групи E;
- 1.2. Групи F;
- 1.3. Групи C;
- 1.4. Групи D.

8. У морських перевезеннях нерегулярні рейси здійснюють:

- 1.1. Чартерні судна;
- 1.2. Трапові судна;
- 1.3. Лінійні судна;
- 1.4. Комерційні судна.

9. Договір на перевезення вантажів траповими суднами називають:

- 1.1. Морська накладна;
- 1.2. Інкасо;
- 1.3. Чартер;
- 1.4. Акредитив.

10. Міжнародні авіаційні тарифи класифікують на:

- 1.1. Пасажирські і вантажні;
- 1.2. Пасажирські, вантажні і багажні;
- 1.3. Пасажирські, вантажні, поштові;
- 1.4. Пасажирські, вантажні, багажні, поштові.

29

Тема 11. Контракти міжнародної купівлі-продажу.

1. Види контрактів міжнародної купівлі-продажу.
2. Структура зовнішньоторговельного контракту.
3. Умови контракту міжнародної купівлі-продажу.
4. Особливості процедур підготовки до укладання контрактів міжнародної купівлі-продажу.
5. Етапи укладання та виконання контрактів міжнародної купівлі-продажу.
6. Поняття оферти та акцепту.
7. Типові помилки, що трапляються в зовнішньоторговельних контрактах.
8. Особливості та етапи виконання зовнішньоторговельного контракту.
9. Вирішення суперечок, що виникають у міжнародній торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність зовнішньоторговельного контракту?
2. Охарактеризуйте структуру контракту міжнародної купівлі-продажу.
3. У чому сутність етапу «Підготовка до укладання контракту»?
4. У чому сутність етапу «Укладання контракту»?
5. Що розуміють під офертою та акцептом?
6. У чому сутність етапу «Виконання контракту»?
7. Які є особливості етапу «Виконання контракту»?
8. Як здійснюють врегулювання міжнародних торгових спорів?

Тестові завдання

1. *Що має бути відображено у розділі «Предмет контракту»:*

- 1.1. Назва товару та його характеристика;
 - 1.2. Кількість товару;
 - 1.3. Якість товару;
 - 1.4. Ціна товару.
2. *Що з наведеного належить до «інших умов контрактів»?*
- 1.1. Попядок укладення, зміни та припинення контракту і обов'язки експортерів щодо надання технічної документації на товар, термін позовної давності;
 - 1.2. Перелік форс-мажорних обставин;
 - 1.3. Порядок відшкодування шірафних санкцій за постачання неякісних товарів;
 - 1.4. Умови страхування транспортних ризиків та інші умови страхування.
3. *Основна відмінність договору купівлі-продажу від інших видів договорів полягає у:*
- 1.1. Переході права власності на товар від продавця до покупця;
 - 1.2. Відсутності переходу права власності на товар від продавця до покупця;
 - 1.3. Тимчасовому використанні покупцем товарів продавця;
 - 1.4. Спільній організації виробництва кінцевої продукції.
4. *У преамбулі зовнішньоторговельного контракту зазначається:*
- 1.1. Місцезнаходження контрагентів;
 - 1.2. Найменування товару;
 - 1.3. Кількісна одиниця товару;
 - 1.4. Маршрут перевезення.
5. *Яка умова є додатковою (warranty) під час укладання міжнародного контракту «купівлі-продажу»:*
- 1.1. Страхування;
 - 1.2. Якість та кількість;
 - 1.3. Умови платежу;
 - 1.4. Ціна.
6. *Яка умова міжнародного контракту «купівлі-продажу» є індивідуальною:*
- 1.1. Якість товару;
 - 1.2. Приваблення товару;
 - 1.3. Базисні умови поставки;
 - 1.4. Умови платежу.
7. *Яка умова міжнародного контракту «купівлі-продажу» є універсальною:*
- 1.1. Арбітраж;
 - 1.2. Предмет контракту;
 - 1.3. Кількість товару;
 - 1.4. Ціна.
8. *Під терміном поставки товару розуміють:*

- 1.1. Момент передачі товару покупцеві або особі, що діє від його імені;
- 1.2. Дострокову поставку товару покупцеві;
- 1.3. Поставку товару пізніше дати ніж зазначено у контракті.

9. *Які з перелічених форс-мажорних обставин належать до тривалих?*

- 1.1. Введення валютних обмежень;
- 1.2. Повінь;
- 1.3. Пожежа;
- 1.4. Закриття морських портів.

10. *Які з перелічених форс-мажорних обставин належать до короткочасних?*

- 1.1. Замерзання моря;
- 1.2. Заборона експорту;
- 1.3. Війна;
- 1.4. Блокада.

29

Тема 12. Розрахункові операції з міжнародних торговельних угод.

1. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків.
2. Засоби та способи здійснення міжнародних платежів у міжнародній торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте суть та основи організації міжнародних розрахунків.
2. Здійсніть аналіз основних способів платежу, які здійснюються у міжнародній торгівлі.
3. Визначте засоби платежу, які здійснюються у міжнародній торгівлі.
4. Здійсніть аналіз основних видів міжнародних розрахунків.
5. Проаналізуйте особливості міжнародних розрахунків.
6. Охарактеризуйте фактори, які впливають на стан міжнародних розрахунків.
7. Які існують проблеми інкасової форми розрахунків?
8. Які існують проблеми акредитивної форми розрахунків?
9. Які виникають ризики при здійсненні міжнародних розрахунків?
10. Яку роль відіграють інформаційні технології у міжнародних розрахунках?

2. Плани лабораторних занять

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Світова торгівля» СО «Бакалавр» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес. Бізнес-переклад» для навчальної дисципліни «Світова торгівля» лабораторні заняття не передбачені.

3. Самостійна робота

Самостійна робота студента – основа для закріплення, оволодіння і

перевірки навчального матеріалу самостійно у позанавчальний час.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Світова торгівля» включає:

- опрацювання лекційного матеріалу, додаткових джерел інформації;
- підготовку до практичних занять, у т. ч. виконання розрахункових завдань, підготовку до усного виступу, роботу над презентаціями;
- підготовку економічних кросвордів, ессе за темами програми навчальної дисципліни;
- систематизація вивченого матеріалу перед модульним контролем.

Для виконання самостійної роботи використовується навчальна, спеціальна, періодична література, електронні ресурси. Самостійна робота включає побудову логіко-структурних схем окремих тем, питань, огляд нормативно-законодавчої бази. Виконання економічного кросворду проводиться на занятті відповідної тематики за активної участі студентів групи. Творчо-аналітичне завдання виконується у вигляді презентації у програмі PowerPoint. Наявність аналітичної записки, її оригінальність, повнота обґрунтування та наявність висновків, графічне представлення результатів розрахунків, презентація результатів є обов'язковими вимогами до якісного виконання творчо-аналітичного завдання. Розрахункові завдання студент отримує від викладача в індивідуальному порядку.

Підготовка та оцінювання завдань для самостійної роботи здійснюється відповідно до нижченаведеної карти (табл. 1).

Таблиця 1

Карта самостійної роботи студента

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
<i>1. Обов'язкові</i>			
1.1. Побудова логіко-структурних схем окремих тем, питань, що виносяться на самостійне вивчення, огляд нормативно-законодавчої бази	Згідно календарного графіка тем занять	Представлення матеріалу на занятті відповідної тематики	max 1 бал за тему
1.2. Творчо-аналітичне завдання	Протягом семестру	Презентація результатів	max 5 балів
<i>2. Вибіркові</i>			
2.1. Економічний кросворд	Згідно календарного графіка тем занять	Виконання на занятті відповідної тематики	max 1 бал
2.2. Виконання ессе	Згідно календарного графіка тем занять	Перевірка викладачем	max 1 бал
2.3. Виконання розрахункових завдань	Відповідно до календарного графіку тем занять	Перевірка викладачем	max 1 бал

Перелік завдань з навчальної дисципліни «Світова торгівля» наведений за темами і включає питання для самоконтролю, тестові завдання та розрахункові завдання.

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з дисципліни «Світова торгівля» як важлива складова поточного контролю знань сприяє поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню практичних умінь і навичок і передбачає самостійне виконання творчо-аналітичного завдання за компендіумом з дисципліни «Світова торгівля», яке студент повинен захистити. Індивідуальна робота оцінюється у 5 балів.

5. Розрахункові завдання

Розрахункові завдання для самостійної роботи видаються викладачем для студентів в індивідуальному порядку.

Завдання 1. На основі статистичних даних про обсяги ВВП, експорту, імпорту товарів та експорту, імпорту послуг (статистична база Unctad) за період 2010-2020 рр. оцінити стан зовнішньої торгівлі визначеної країни, розрахувавши такі показники:

- зовнішньоторговельний оборот в цілому та за товарами і послугами окремо;
- сальдо торгового балансу, сальдо балансу послуг, сальдо балансу зовнішньої торгівлі в цілому;
- обсяги експорту на душу населення;
- експортну, імпорту та зовнішньоторговельну квоти.

Завдання 2. Проаналізувати динаміку зовнішньоторговельного обороту визначеної студентом країни за 2010-2020 рр. (розрахувати ланцюгові, базисні та середні показники динаміки).

Завдання 3. В Україну здійснюються поставки італійського жіночого взуття за світовою ціною 100 дол. за пару. Український уряд запроваджує на цю продукцію 10%-ве імпортне мито, а також 5%-ве мито на імпорт шкіри, фурнітури та інших матеріалів, необхідних для вітчизняного виробництва жіночого взуття. Припустимо, що матеріальні витрати на виробництво вітчизняної пари жіночого взуття з названих імпортних компонентів становлять 40 дол. Розрахувати ефективний рівень захисту кінцевої продукції вітчизняної взуттєвої промисловості. Обґрунтувати за яких умов ефективна ставка імпортного тарифу буде вищою від рівня номінальної.

Завдання 4. Розрахувати ставку ефективного тарифу на кухонну плиту, якщо її вартість – 3500 грн., вартість комплектуючих – 1000 грн., питома вага комплектуючих у вартості готової продукції – 30%, мито на комплектуючі – 10%, мито на кухонну плиту – 20%. Обґрунтувати отримані результати.

Завдання 5. Зовнішня торгівля України у 2018 році характеризувалась даними, описаними у таблиці.

Таблиця 1

Показники зовнішньої торгівлі товарів та послуг України
за 2018 рік, млн дол. США

Країни	Експорт	Імпорт
Україна всього, в тому числі	22012,4	18508,8
Країни СНД	6807,5	9263,8
Інші країни світу	15204,9	9244,2

Розрахувати по кожній групі країн:

1. Торговельний баланс.
2. Торговельний оборот.
3. Частку країн СНД в експорті та імпорті.

Завдання 6. Зовнішньоторговельний баланс України з країнами СНД по товарах зведено у 2018 р. з від'ємним сальдо 4590,8 млн дол. Зовнішньоторговельний оборот по товарах – 13345,6 млн дол. Розрахувати показники експорту та імпорту у 2018 році по товарах з країнами СНД.

Завдання 7. У 2020 році у країні А всього спожито продукції легкої промисловості на 2500 млн дол. США. Імпортна квота складає 10%. Частка імпортової продукції легкої промисловості у загальній структурі імпорту товарів складає 12%. Загальний обсяг експорту 1950 млн дол. Розрахувати:

1. Зовнішньоторговельний оборот.
2. Торговельний баланс.

Завдання 8. Країна В експортувала металопродукції в 2019 році на 3820 млн дол. У 2020 р. обсяг виробництва в країні склав 9810 млн дол., що на 5% більше, ніж у 2019 р. Розрахувати експортну квоту в 2019 році.

Завдання 9. Сформулювати концепцію міжнародного маркетингу підприємства.

Методичні вказівки: При виконанні завдання слід взяти до уваги існуючі зв'язки підприємства з закордонними партнерами, характер і глибину цих зв'язків. Визначити доцільні мотиви зовнішньоекономічної діяльності та вірогідні причини, що перешкоджають виходу на зовнішній ринок. Розробку концептуальних положень комплексу міжнародного маркетингу доцільно здійснити на основі даних про діяльність підприємства – бази виробничої практики.

Рекомендується відобразити наступні моменти: (1) стисла характеристика вихідної ситуації; (2) головна стратегічна ціль концепції міжнародного маркетингу; (3) девіз (рекламний слоган) підприємства; (4) вірогідні ринки та маркетингові цілі на них; (5) нові стратегічні області бізнесу; (6) вірогідні цілі розширеної маркетингової концепції; (7) попередня оцінка власних зовнішньоекономічних можливостей.

Завдання 10. Розробити проєкт оферти (акценту) для здійснення зовнішньоекономічної операції із зарубіжним партнером.

Завдання 11. Обґрунтувати доцільність здійснення найбільш ефективних експортних операцій, використовуючи наведені дані.

Таблиця 1

Показники, які використовуються для визначення ефективності експортної угоди

Показники	Контракт 1	Контракт 2	Контракт 3
Експортна ціна, дол/т (V_j^e)	1500	560	350
Кількість, т	40	15	80
Закупівельна ціна, грн/т (Z_j)	1800,0	850,0	3700,0
Витрати на експорт, грн	9257,6	287,0	542,0
Витрати на 1т експорту, грн (T_j)	467,42	9,95	14,72

29

Обмінний курс становить 27 грн. за 1 дол. США.

Завдання 12. Визначити ціну покупця за одиницю товару, якщо за партію запасних частин до автобусів він оплатив продавцю 107 000 дол. США. Було закуплено 2400 комплектів (штук). Митні платежі склали 4,7% від суми купівлі, а страхові платежі за страхування від транспортних ризиків – 8 000 дол. США.

Завдання 13. Розрахувати мінімально допустиму експортну ціну одиниці продукції за умови: партія експорту товару складається з 2000 одиниць; дисконтовані витрати на виробництво, реалізацію і транспортування – 8000 грн.; валютна виручка від реалізації продукції в Росії 1000 дол. США. Передбачається, що вся валютна виручка може бути продана на МВБ за курсом 27 грн за 1 дол. США.

Завдання 14. Розрахувати мінімально допустиму експортну ціну одиниці продукції за умови, що:

- партія експортного товару складає – 3000 од.;
- дисконтовані витрати становлять – 16000 грн.;
- валютна виручка від реалізації продукції в Росії становить 2 000

дол. США;

- валютний курс 1 дол. США = 27 грн.

Завдання 15. Припустимо, здійснюючи експортно-імпортні операції, підприємство експортує товар, витрати на виробництво якого становили 8 930 000 грн. За товар отримано валютну виручку в сумі 4 150 000 дол. На всю валютну виручку підприємство закупило товар, ціна якого на внутрішньому ринку 11 000 000 грн. Розрахувати ефективність експортно-імпортної операції і визначити отриманий ефект.

Завдання 16. Холодильне обладнання, яке вже кілька років виробляється в Україні, коштує 3 120 дол. США; річні експлуатаційні витрати – 19 000 грн. Експлуатація нового обладнання, виробленого в Америці, потребує щорічних витратах в 16 000 грн. Терміни служби українського і американського холодильного обладнання збігаються і становлять 5

років. Коефіцієнт валютної ефективності експорту на українському підприємстві-імпортері дорівнює 0,36 дол./грн. Яка буде ціна байдужості американського холодильного обладнання при значенні граничної рентабельності 0,1 і 0,2?

Завдання 17. Обґрунтувати доцільність здійснення найбільш ефективних експортних операцій, використовуючи наведені дані.

Таблиця 1

Показники, які використовуються для визначення ефективності експортної угоди

Показники	Контракт 1	Контракт 2	Контракт 3
Експортна ціна, дол/т (B_j^e)	1100	420	240
Кількість, т	20	20	50
Закупівельна ціна, грн/т (Z_j)	1300,0	700,0	280,0
Витрати на експорт, грн	7247,6	177,0	626,0
Витрати на 1т експорту, грн (T_j)	362,38	8,85	12,52

Обмінний курс становить 27 грн за 1 дол США.

Завдання 18. Обґрунтування предмету та об'єкту контракту.

Побудувати портфельну матрицю для оцінки привабливості потенційних зарубіжних ринків і визначити найбільш привабливий, використовуючи наступні дані:

Росія: $Q_n = 0,15$
 $Q_k = 0,28$;

Молдова: $Q_n = 0,13$
 $Q_k = 0,19$;

Білорусія: $Q_n = 0,08$
 $Q_k = 0,14$;

Польща: $Q_n = 0,19$
 $Q_k = 0,15$;

Литва: $Q_n = 0,18$
 $Q_k = 0,13$;

де Q_n – коефіцієнт привабливості ринку,

Q_k – коефіцієнт конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Завдання 19. Визначити середню вартість одного векселя які має оплатити імпортер (експортер), якщо загальна вартість товару 250000 дол. США, а щорічний відсоток, що сплачує експортер форфейтеру, складає 8%. Ціна разового продажу товару – 50 000 дол. США. Строк погашення заборгованості – п'ять років. Нарахування відсотків здійснюється регресивним штафельним способом.

Завдання 20. Визначити ціну ліцензії на виробництво нової сільськогосподарської машини для внесення мінеральних добрив та обробки рослин і ґрунту, якщо відомо що:

- ліцензійна угода укладена на 5 років;
- обсяг випуску сільськогосподарських машин становитиме: у 1-й рік – 10 од., у 2-й рік – 15 од., у наступні роки – 20 од. щорічно;
- ціна однієї машини, випущеної за ліцензією, складає 30 тис. дол. США;

- ставка роялті становить 3 % від обсягів випуску ліцензійної продукції;
- ставка дисконту – 15 %.

Завдання 21. Обґрунтувати доцільність здійснення найбільш ефективних експортних операцій, використовуючи наведені дані.

Таблиця 1

Показники, які використовуються для визначення ефективності експортної угоди

Показники	Контракт 1	Контракт 2	Контракт 3
Експортна ціна, дол/т (B_j^e)	1500	560	350
Кількість, т	40	15	80
Закупівельна ціна, грн/т (Z_j)	1800,0	850,0	3700,0
Витрати на експорт, грн	9257,6	287,0	542,0
Витрати на 1т експорту, грн (T_j)	467,42	9,95	14,72

29

Обмінний курс становить 27 грн за 1 дол США.

Завдання 22. Підприємство «Укренерго» планує закупити імпортні гідронасоси, які не мають аналогів в Україні, для виробництва енергії, річний обсяг реалізації якої повинен дорівнювати 3 млн грн. Річні витрати виробництва при використанні обладнання становлять 116 000 грн., термін служби імпортного обладнання – 10 років. Норма дисконту (порогове значення рентабельності) – 0,15. Частка вартості імпортного обладнання в загальній вартості основних фондів – 40%. Коефіцієнт валютної ефективності експорту на підприємстві-імпортері – 0,23 дол./грн. Розрахувати максимально допустиму ціну (в дол.) імпортного обладнання.

Завдання 23. Закордонна фірма висловила намір придбати ліцензію на розроблений Львівським державним аграрним університетом новий спосіб з'єднання рейок, що використовується при будівництві залізничних доріг і трамвайних колій.

Згідно з попереднім вивченням умов застосування нової технології і пов'язаних з цим витрат: обсяг виконуваних зварювальних робіт по з'єднанню рейок може становити приблизно 17000 стиків на рік; додаткові капітальні вкладення в освоєння нового способу з'єднання – приблизно 220 тис. дол., економія поточних витрат (прибуток) в розрахунку на одне з'єднання – 25 дол. Нова технологія з'єднання може бути освоєна фірмою-ліцензіатом протягом одного року. Строк дії ліцензійної угоди становить 8 років. Розмір винагороди становить 20% від загальної суми прибутку ліцензіата. Сукупні приведені витрати на підготовку і продаж ліцензії за попередніми розрахунками Львівського державного аграрного університету не перевищать 600 тис. грн. Дати оцінку ефективності продажу ліцензії.

Завдання 24. На територію України надійшов вантаж – соки концентровані – 18000 л. Митна вартість становить 60400 грн. Ставка

мита – 30 %, але не менше 0,5 євро за 1 л. Нарахувати ввізне мито у графі 47 ВМД. Визначити вид мита, що застосовується в даному випадку.

Завдання 25. Нарахувати акцизний податок на автомобіль з об'ємом двигуна 1781 см³, що надійшов на адресу української фірми. Вартість авто становить 64 300 грн. Мито – 1998 грн. Ставка акцизного податку – 0,6 євро за см. 3.

Завдання 26. На основі наведених даних визначити суму податків, що підлягає сплаті в бюджет підприємством з імпортованих підакцизних товарів.

Показники	Одиниці виміру	Сума
Митна вартість імпортованих товарів	\$ США	5000
Ставка мита	%	15
Ставка митного збору	%	0,20
Ставка акцизного податку	%	20
Ставка ПДВ	%	20

Завдання 27. Розрахувати всі необхідні митні платежі для імпорту будівельних товарів. Митна вартість – 114 500 грн. Фактурна вартість – 118 900 грн. Ставка мита – 1 %.

Завдання 28. На адресу українського підприємства надійшов вантаж – бензин А-93 у кількості 120 т. Митна вартість – 920400 грн. Фактурна вартість – 920600 грн. Імпортоване мито 15370 грн. Ставка акцизного податку – 0,2 євро за т. Нарахувати ПДВ.

Завдання 29. Яка максимально допустима ціна у валюті імпортованого обладнання, що використовується на металургійному підприємстві, якщо обсяг виробництва становить 150 тис грн. щорічно, річні виробничі витрати 95 тис грн., частка обладнання у загальній вартості виробничого фонду становить 16%. Термін експлуатації обладнання – 5 років. Мінімумально допустима рентабельність – 12%. Обмінний курс – 27,05 грн. за 1 дол. США.

6. Критерії оцінки знань, умінь і навичок, отриманих здобувачами з навчальної дисципліни «Світова торгівля»

Організація та оцінювання навчання визначені Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса та Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса.

Для оцінки отриманих здобувачами вищої освіти знань виконується вхідний, поточний контроль та самостійна робота.

Вхідний контроль відбувається у формі письмового вирішення теоретичних завдань на основі компетентностей, отриманих до початку вивчення курсу «Світова торгівля».

Поточний контроль націлений на перевірку розуміння і засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок, проведення розрахункових

завдань, здатності осмислення змісту тем та опрацювання їх, умінь публічно представляти певний матеріал. Об'єктами оцінювання даного виду контролю виступають: систематичність і активність роботи на лекціях, виконання домашніх та індивідуальних завдань, завдань для самостійного опрацювання.

Самостійна робота виконується індивідуально та містить обов'язкові завдання та додаткові, для підвищення балів.

Критерії оцінювання завдання контрольних робіт

Максимальна загальна сума балів, яку може отримати студент, успішно виконавши всі види завдань контрольних робіт, становить 10 балів.

За результатами виконання контрольної роботи № 1 бали розподіляються наступним чином:

1. Кожна правильна відповідь на тестове завдання – 0,3 бала, всього 3 бала за десять тестових завдань.

2. Теоретичне завдання в разі повної відповіді – 3 бали; відповідь обґрунтовано не більше ніж на 50 % – 1-1,5 бала, відповідь відсутня або повністю неправильна – 0 балів.

3. Виконання практичного завдання: обґрунтована відповідь, зроблений повний точний висновок – 4 бала; обґрунтована відповідь, але висновок неточний (неповний) – 3 бала; наведені частково певні роз'яснення щодо змісту проблеми – 1,5 бала; немає жодних роз'яснень – 0 балів. Разом – 10 балів.

За результатами виконання контрольної роботи № 2 бали розподіляються наступним чином:

1. Теоретичне завдання в разі повної відповіді – 5 балів; відповідь обґрунтовано не більше ніж на 50 % – 2-2,5 бала, відповідь відсутня або повністю неправильна – 0 балів.

2. Виконання практичного завдання: правильне рішення, зроблений повний точний висновок – 5 балів; правильне рішення, але висновок неточний (неповний) – 4 бала; правильне рішення, але є арифметичні помилки в розрахунках, висновок не точний (відсутній) – 2-2,5 бала; наведені частково певні формули або зроблені певні розрахунки – 1-1,5 бала; немає рішення – 0 балів. Разом – 10 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

При оцінці знань здобувачів використовується накопичувальна рейтингова система за 100-бальною шкалою з перекладом балів, які накопичились, за національною шкалою і шкалою ECTS.

Таблиця 2

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної
дисципліни «Світова торгівля»

Поточний контроль (максимум 100 балів)								Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1			Всього за змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			Всього за змістовий модуль 2	
Організаційно-навчальна робота на заняттях	Модульна контрольна робота	СРС		Організаційно-навчальна робота на заняттях	Модульна контрольна робота	СРС		
20	10	20	50	20	10	20	50	100

29

Критерії оцінювання:

Повне виконання завдання по темі означає виконання усіх завдань, що містяться у календарно-тематичному плані, з аргументацією висловлюваних тез та/або з відповідними посиланнями.

Відсутність аргументації зменшує загальну оцінку на 25%.

Виконання не усіх завдань з теми зменшує оцінку за тему пропорційно до їх кількості з округленням на користь здобувача.

Виконання завдання з порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку за тему на 2 бали за кожен повний тиждень затримки.

Оцінка за тему не зараховується у випадку відходу здобувачів від норм академічної доброчесності (в тому числі несамотійного виконання завдань, відсутності посилань на джерела інформації, різні види плагіату, вміщення недостовірної інформації, недотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права).

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Андросова Т.В., Штангей Н.М. Міжнародна торгівля: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Ч. 1. Х.: Форт, 2013. 358 с.
2. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. К.: Основи, 1996. 241 с.
3. Батрименко В.В. Розрахунки та платежі у зовнішній торгівлі європейських країн : навчальний посібник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2009. 298с.
4. Коваленко Ю.О., Румянцев А.П. Міжнародна торгівля послугами: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2003. 112 с.
5. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник / Румянцев А.П., Башинська Г.І., Корнілова І.М., Коваленко Ю.О. К.: Центр навч. літератури. 2004. 279 с.
6. Міжнародна торгівля: навч. посіб. / За заг. ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, О.В. Мірошніченка. 3-тє вид., доп. та перероб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 668 с.
7. Міжнародна торгівля : методичні вказівки до семінарських занять і самостійної роботи / [уклад. О. В. Костюк]; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 83 с.
8. Міжнародна торгівля: підручник / За ред. Ю.Г. Козака. Київ-Катовіце-Краков: ЦУЛ, 2015. 272 с.
9. Міжнародна торговельна діяльність : підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема, В.І. Терехов, Б.М. Одягайло та ін. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с.
10. Павленко І.І., Варяниченко О.В., Навроцька Н.А. Міжнародна торгівля та інвестиції. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 256 с.
11. Рожкова Т.С. Міжнародна торгівля: підручник. К.: КиМУ, 2015. 665 с.
12. Чернишова Л.О., Кот О.В., Величко К.Ю. Mechanizms for improving the foreign trade competitiveness of the European Union member countries. New trends in the management of economic systems in today's global calls: collective monograph. VUZF University of France, Business and Entrepreneurship. Sofia, 2020. Vol. 2. 317 p.

Допоміжна:

1. Атаманчук З.А., Макогін З.Я. Оцінка торговельної ефективності України з країнами ЄС. Бізнес Інформ. № 3. 2020. С. 16-25.
2. Атаманчук З.А., Макогін З.Я. Глобалізація світових ринків товарів та послуг. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління «Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку». Серія «Економіка». Т. XX. Вип. 314. Маріуполь: ДонДУ, 2019. С. 251-257.
3. Атаманчук З.А. Глобальні тенденції розвитку міжнародного туризму в структурі світового ринку послуг. Бізнес Інформ. № 4. 2020. С. 21-27.
4. Герасим Ю.Й. Формування антидемпінгової стратегії захисту національних товаровиробників. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. №5-6 (70-71), 2013. С. 29-33.

5. Далик В.П. Зовнішня торгівля України: реалії та перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Вип. 7. Ч. 1. С. 110–113.
6. Дунська А.Р. Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика: навч. посібник. К.: Кондор, 2013. 688 с.
7. Коляда О.В., Омельченко М.М. Зовнішня торгівля товарами України: сучасний стан та перспективи розвитку. Економіка і суспільство. Вип. 9. 2017. С. 66-70.
8. Макагон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 424 с.
9. Міжнародний бізнес : підручник / за ред. проф. В.А. Вергуна. К.: ВАДЕКС, 2014. 810 с.
10. Мережна економіка: теорія функціонування та практика поширення у сучасній торгівлі: колект. монографія / Н. Г. Ушакова [та ін.]. Харків, 2014. 187 с.
11. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за заг.ред. Орехової Т.В. та ін. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 464 с.
12. Патица Н.І. Міжнародні валютно-кредитні відносини: навчальний посібник. К.: Знання, 2012. 566 с.
13. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Рогач О.І. Світова економіка. К.: Либідь. 2007. 582 с.
14. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія та практика: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 663 с.

Інформаційні джерела:

Сервер Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua/>
Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua/>
Державна податкова служба України – <http://www.sta.gov.ua/>
Державна митна служба України – <http://www.customs.gov.ua/>
Рахункова палата України – <http://www.ac-rada.gov.ua/>
Нормативні акти України – www.nau.kiev.ua/
Налоги и бухгалтерский учет – www.basa.tav.kharkov.ua/
Право. Україна – www.legal.com.ua/oqibin/matrix.ogi/pravo.html
Українське право – www.ukrpravo.com/
Світова організація торгівлі – www.wto.org

Навчальне видання

29

Атаманчук Зорина Асланівна

Савченко Марина Василівна

Кукель Галина Сергіївна

Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни